

International Journal of Social Sciences

ISSN: 2587-2591

DOI Number: <http://dx.doi.org/10.30830/tobider.sayi.8.7>

Volume 5/1 Spring

2021 p. 109-131

YENİDEN MİLLİ MÜCADELE HAREKETİ: STRATEJİ VE KURAMSAL YAKLAŞIMLAR

THE NATIONAL STRUGGLE AGAIN MOVEMENT: STRATEGY AND THEORETICAL APPROACHES

Ahmet İŞLER *

ÖZ

Yeniden Milli Mücadele Hareketi, Türkiye'de 1960'lı yıllarda İslami söylem ile yola çıkan, sonrasında muhafazakâr ve milliyetçi bir yapıya dönüşen örgütlü bir kadro hareketidir. Siyasetçi ve fikir adamı Aykut Edibali liderliğinde gelişen yapı, 1970'lerin ortalarından sonra dağılmaya başlamıştır. Türkiye'de tanınmış birçok gazeteci, yazar, akademisyen ve bürokratin geçmişte yollarının kesiştiği veya içinde yetiştiği hareket, dönemin sosyo-politik ortamını özetlemesi bakımından üzerinde araştırmayı gerektirecek bir konudur. Nitekim 1960'lı ve 1970'li yıllar, İslamcı düşüncenin arayış içinde olduğu bir dönemdir. Bu dönemde İslam dünyasından yapılan tercüme faaliyetleri ile Meşrutiyet Dönemi İslamcı düşünceye benzer bir bilinçlenme yaşanmıştır.

Tek Parti döneminden sonra muhafazakâr bir nitelikte gelişen İslami/İslamcı düşünce, bu birikimden de faydalanarak İslamcı bir neslin yetişmesine zemin hazırlamıştır. Bu bağlamda 1967'de hem bir fikir hareketi hem de aksiyoner kimliğe sahip bir hareket olarak Afyon, Konya ve İstanbul merkezli teşkilatlanmış Mücadele Birliği, kısa süre sonra faaliyetlerinden dolayı mahkeme kararıyla kapatılmıştır. Mücadele Birliği kapatıldıktan sonra hareketin yayın organı olan Yeniden Milli Mücadele adıyla faaliyetlerine

---

* Dr. Öğr. Üyesi, Bitlis Eren Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, ORCID: 0000-0002-9742-1260, E-mail: ahmet_isler@hotmail.com.

devam etmiştir. Bu çalışmada hareketin sözcüsü konumunda olan Yeniden Milli Mücadele dergisinde kaleme alınan Mücadelenin Stratejisi, İlmî Sağ ve İnkılap İlmî teorilerine yüklenen anlamlar ele alınacaktır. Bu kavramlar dönemin sosyolojinin ve siyasal hayatın getirdiği ortamda kaleme alınmış metinlerdir. Nitekim vahye dayalı düşünce sağ doktrin olarak kabul görülürken, İslami olmayan ve tevhide aykırı tüm hareketler sol olarak nitelendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yeniden Milli Mücadele, Mücadele Birliği, İlmî Sağ, İnkılap İlmî, İslamcılık.

ABSTRACT

The National Struggle Again Movement is an organized cadre movement that started out with the Islamic discourse in Turkey in the 1960s and later turned into a conservative and nationalist structure. The structure, which developed under the leadership of politician and intellectual Aykut Edibali, began to disintegrate after the mid-1970s. The movement, in which many well-known journalists, writers, academics and bureaucrats in Turkey crossed paths or grew up in the past, is a subject that requires research in terms of summarizing the socio-political environment of the period. As a matter of fact, the 1960s and 1970s are periods when Islamist thought was in search. In these periods, an awareness similar to the Islamic thought of the Constitutional Monarchy was experienced with the translation activities carried out from the Islamic world.

The Islamic / Islamist thought, which developed in a conservative character after the Single Party period, made use of this background to prepare the ground for the raising of an Islamist generation. In this context, the Union of Struggle, which was organized in 1967 as an intellectual movement and obtained an actionist movement characteristic centered in Afyon, Konya and Istanbul. However, it was closed after a court decision due to its activities in a short period. After the Union of Struggle was closed, it continued its activities under the name of National Struggle Again, which was the media organ of the movement. In this study, the meanings attributed to the theories of Struggle Strategy, Scientific Right and Revolution Science, which were written in the journal of National Struggle Again that was the spokesperson of the movement, will be discussed. These concepts are texts written in the environment brought by the sociology and political life of the period. While

the thought based on revelation was accepted as the right doctrine, all non-Islamic and non-monotheistic movements were described as left.

Key Words: *National Struggle Against Movement, Union of Struggle, Scientific Right, Revolution Science, Islamism.*

GİRİŞ

Mücadele Birliği ya da en yaygın ismiyle bilinen Yeniden Milli Mücadeleciler, İslami düşünceye sahip bir hareket olarak 1960'lı yıllardan itibaren Türkiye siyasal hayatında faaliyet göstermiş milliyetçi-mukaddesatçı bir yapıdır. Hareketin kökenleri Afyon Lisesi'nde okuyan genç bir gruba dayanmaktadır. Hareket, 1964'de Afyon'a vaizlik yapmak üzere gelen Konya Yüksek İslam Enstitüsü öğrencileri ile iletişim kuran gençlerin teşkilatlanmasıyla başlamıştır. Aykut Edibali, Türkiye ve Müslümanların problemlerinin kaynağı olarak “devletin yanlış sistematize edilmesi” olduğunu belirtmektedir. Bundan dolayı hedef olarak “insanları teşkilatlandırmak, eğitmek, ülkeyi ve devleti yönetecek hale getirmek” benimsenmiştir. Bu fikirler kurulacak teşkilatın temel politikası olacaktır.² 1967'de Konya merkezli kurulan birliğin kurucuları arasında Aykut Edibali, Yavuz Arslan Argun, İrfan Küçükköy, Mevlüt İslamoğlu ve Mevlüt Baltacı, Necmettin Erişen ve Kemal Yaman gibi isimler yer almaktadır.³ Ayrıca Türk siyasetinden ve fikir dünyasından tanınan Cemil Çiçek, Ahmet Taşgetiren, Hüseyin Gülerce, Melih Gökçek, Ömer Ziya Berivanlı ve Taha Akyol gibi isimler, hareketin önemli şahıslarından bazılarıdır.⁴

Mücadele Birliği, bazı şehirlerde Sancak adıyla teşkilatlanarak kitlesel bir harekete dönüşmüştür. Ancak geniş bir gençlik hareketine dönüşen birliğin faaliyetleri sonucu, izinsiz miting ve gösteri düzenlemek ve öğrenci olaylarına karışmak gerekçesiyle 10 Nisan 1970'de Mücadele Birliği ve şubeleri mahkeme kararıyla kapatılmıştır.⁵ Metin Toker, Mücadele

² Hulusi Şentürk, Türkiye'de İslami Oluşumlar ve Siyaset, Çıra Yayınları, İstanbul, 2015, s. 432.

³ Mustafa Aydın, “Bir Milli İslamcılık Serüveni: Mücadelecilik”, Modern Türkiye'de Siyasi Düşünce, İslamcılık, C.6, İletişim Yay., 2. Baskı, İstanbul 2005, s. 452-454.

⁴ Mücadele Birliği ile ilgili detaylı bilgi için bkz. Ekin Kadir Selçuk, Mücadeleciler: Mücadele Birliği (1964-1980), İletişim Yayınları, İstanbul, 2018, s. 12.

⁵ Ekin Kadir Selçuk, “Mücadele Birliği 1964-1980 İdeoloji ve Örgüt”, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2018, s. 37-41.

Birliği için “sağ cephenin Dev-Genç’i gerçekte odur”⁶ yorumunu yapmıştır. Fikri bir hareket olarak doğan ve aksiyoner bir kimlik arz eden birliğin sözcülüğünü yapan *Yeniden Milli Mücadele (YMM)* dergisi, bundan sonraki süreçte hareketin merkezi olmuş ve birlik bu isimle anılır olmuştur. Zira 1960’lı yıllarda fikir ve görüşler, daha çok dergiler etrafında toplanan bir kadro tarafından yapılandırılıyordu. Birlik kapatıldıktan sonra *YMM*, Mücadele Birliği’nin kapatılma kararına itiraz etmiş, birliğin “iman ve fikir” hareketi olarak “milletin kalbinde” yaşayacağını beyan etmiştir. *YMM* Kurtuluş Savaşı sonrası Milli Mücadele’nin sadece silahlı tarafının başarılı olduğunu ancak, ülkenin sosyal, siyasal ve ekonomik istiklalinin henüz gerçekleşmediğini düşünen⁷ ve bu misyon ile hareket eden bir söylem geliştirmiş sonraki sayısında kapatılan kurumların birer araç olduğunu, asıl misyonlarının tabelalarla sınırlı olmadığını, mücadelenin devam edeceğini deklare etmiş ve birliğin Yeniden Milli Mücadele hareketiyle devam edeceğinin işaretini vermiştir.⁸ *YMM*, ilk sayısını yayınladığı Şubat 1970’den kapatıldığı 1980 tarihine kadar Yeniden Milli Mücadele Hareketi’nin (*YMMH*) yayın organı olarak faaliyet göstermiştir. Ayrıca 1972’de *Pınar* dergisi, 1973’te çıkarılan *Gerçek* dergisi ve 1977’de yayımlanan *Bayrak* gazetesi *YMMH*’nin süreli yayınlarıdır.⁹

Yeniden Milli Mücadeleciler olarak bilinen harekât içinde tanınmış bürokrat, gazeteci, yazar ve akademisyen yetişmiştir. Bu yönüyle insan potansiyeli açısından güçlü bir yapı arz etmiştir. Hareketin önde gelen isimlerinden İrfan Küçükköy, 2005’te yayınladığı "Bir Uyanışın Anatomisi: Mücadele Birliği" adlı eserinde hareketin yetiştirdiği nitelikli kitlelerin Milliyetçi Hareket Partisi ve Milli Selamet Partisi’nin tabanını oluşturduğunu ve bu partilerin söylemlerinde ve sloganlarında kullandıkları bazı milli ve İslami fikirlerin/sloganların kaynağının *YMMH* olduğunu ileri sürmüştür.¹⁰ Önceleri *YMMH* içinde yer alan Hamza Türkmen, Küçükköy’ün çıkarttığı "Bir Uyanışın Anatomisi: Mücadele Birliği" adlı kitabı üzerine kaleme aldığı "Mücadele Birliği: İslami Uyanışın Saptırılma Serüveni" adlı değerlendirmesinde, Mücadele Birliği içinde yetişmiş birçok

⁶ Metin, Toker, Solda ve Sağda Vuruşanlar, Akis Yayınları, Ankara, 1971, s. 109.

⁷ *YMM*, S. 11, 14 Nisan 1970, s. 4-5.

⁸ *YMM*, S. 12, 21 Nisan 1970, s. 4.

⁹ Fatma Betül Araba, Yeniden Milli Mücadele ve Din, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2009, s. 52,54.

¹⁰ İrfan Küçükköy, Bir Uyanışın Anatomisi Mücadele Birliği, Alagöz Matbaa, Konya, 2005, s. 114.

kişinin önemli mevkilerde olduğunu, farklı kuruluşlar kurduğunu ve bazı cemaatlerin "kaptan mevkiinde" bulunduğunu dile getirmiştir. Ancak Türkmen, yapının 1970'lerin ortalarından sonra asli misyonundan uzaklaştığını ve "binlerce mücadelecisi"nin hareketten koştüğünü, eski genel başkanları olan Necmettin Eriş'in bile, harekete yönelik eleştirileri sonucu hainlikle suçlandığını belirtmiştir. Öte yandan kendisinin YMM kültürüne yönelik değerlendirmelerinden dolayı bölücülükle suçlanıp yapıdan ayrıldığını ifade etmiştir. YMM'nin Türk milliyetçiliğine, DGM'yi savunmasını, ABD ittifakına yönelmesini, derin devlet ve istihbarat ile ilişkilerini sorgulayan Türkmen, samimi bir şekilde başlayıp daha sonra dönüşüm yaşanan hareket ile ilgili sağlıklı bir özeleştirisinin yapılmadığından yakınmaktadır. Türkmen, konu ile ilgili şu cümleleri zikretmiştir:

"Övünülen ve yüceltilen YMM süreci en başta hareketin lideri Aykut Edibali tarafından heder edilirken, bu hareketin seyrinin nereden başlayıp nereye evrildiği ile ilgili yazmak ve eleştiri sunmak, sanki derin güçlerce vefa maskesi telkiniyle yasaklanan bir tabu konumuna getirilmiştir. YMM sürecinde yaşanan düşünsel ve siyasi ihanetlerin, saptırmaların, manipülasyonların; resmi ideolojiye meylin ve kapitalist sistemle işbirlikçiliğin önündeki perdeyi kaldırmak, adeta derin devletin kırmızıçizgilerini çiğnemek kadar tehlikeli addedilmiştir. YMM sürecindeki kirlilikleri gizleyen perdeyi aralamaya kalkışan insanların birçoğu ise, her türlü iftiranın, izolasyonun ve komplonun muhatapları konumuna gelmekten çekinmişlerdir" ¹¹

Türkmen, bu bakımdan YMM hareketini "millilik, millet ve sağ kelimeleriyle oynayarak kuşatmaya çalıştığı İslami potansiyeli"nin zaman içerisinde ulusçu ve laik devleti savunan bir çizgiye taşıdığını öne sürmüştür. ¹² Aynı zamanda YMM'nin fikri değişimini "İslam, Kur'an, Tevhid, İslam İnkılabı, sahabe neslini örnekleme, kapitalist sistemden kurtulma gibi kavram ve hedeflerin" altında zamanla nasıl istenmeyen yöne doğru kaydığını dile getirmiştir. ¹³ Türkmen'in eleştirilerine benzer şekilde yorum getiren, kendisi de uzun

¹¹ Hamza Türkmen, Mücadele Birliği -İslami Uyanışın Saptırılma Serüveni, Haksöz Dergisi Sayı: 171 - Haziran 2005. <https://www.haksozhaber.net/okul/mucadele-birligi-islami-uyanis-saptirilma-seruveni-4355yy.htm>. (Erişim Tarihi: 02.05.2021).

¹² Hamza Türkmen, "İslami Uyanış Süreci, Yeniden Milli Mücadele 1", Haksöz Dergisi, S. 39. 1994. <https://www.haksozhaber.net/okul/yeniden-milli-mucadele-1-659yy.htm>. (Erişim Tarihi: 02.05.2021).

¹³ Hamza Türkmen, "İslami Uyanış Süreci, Yeniden Milli Mücadele 2", Haksöz Dergisi, S. 40. 1994. <https://www.haksozhaber.net/okul/yeniden-milli-mucadele-2-679yy.htm>. (Erişim Tarihi: 02.05.2021).

süre YMM içinde yer alan Ahmet Taşgetiren de, Yeniden Milli Mücadele grubunun Aykut Edibali'nin liderlik sorunu ve fikrîsel dönüşümünden dolayı dağıldığını ifade etmiştir. Ona göre Birlik, inkılapçı bir hareketten ıslahatçılığa evrilmiş, sonrasında ise Kemalizm'in ulusalcı çizgisine kaymıştır.¹⁴ Bu eleştirileri kabul etmeyen belli bir kesimin de bulunduğu göz önüne alındığında konu ile ilgili çok yönlü bir çalışmaların yapılması elzem görülmektedir. Nitekim YMM hareketinin dağıldıktan sonra eski mensuplarından bazılarının 23 Nisan 2017'de YMMH'nin 50. yılını "yeniden doğuş toplantısı" adıyla düzenlemeleri ve Mehmet Mutluoğlu'nun yaptığı açıklamada üç kuşağın bir arada olduğu ve bir araya gelenleri "İslam dünyasının gönül erleri topluluğu" olarak nitelemesi¹⁵ hareketin yakın zamandaki kayda değer gelişmelerdendir.

Bu çalışmada ele alınacak husus, Yeniden Milli Mücadelenin Stratejisi, İlmi Sağ ve İnkılap İlmi adlı seri yazılarıdır. Her ne kadar Türkmen bu fikirlerin orijinal olmadığı ve Hizbu't Tahrir'in¹⁶ "İslam Nizamı", "Hizb-i Kitleleşme" ve "Mefhumlar" adlı eserlerinden bazı yönleriyle alıntılanıp Türkiye şartlarına göre uyarlandığını ileri sürse de yayınlandığı dönemde İslami camia üzerinde tesirleri olduğu açık bir şekilde görülmektedir.¹⁷ Adı zikredilen yazı dizileri yayınlandığı dönemde isim belirtilmeden aktarılmış olsa bile, daha sonra derginin başyazarı ve hareketin lideri olarak bilinen Aykut Edibali tarafından kaleme alındığı bilinmektedir.

Mücadele Birliği kapatıldıktan sonra *Yeniden Milli Mücadele* dergisinin başyazarlığını yapmakta olan Edibali, Mücadele Birliği'nin Yeniden Milli Mücadeleciler

¹⁴ Ahmet Taşgetiren, "Mücadele Birliği Dağılırken Çok Acı Çektik", Star, (Erişim Tarihi: 06.07.2013). <https://www.star.com.tr/pazar/mucadele-birligi-dagilirken-cok-aci-cektik-haber-769268/>, (Erişim Tarihi: 13.07.2019).

¹⁵ Detaylı bilgi için bkz. Abdullah Kutalmış Yalçın, *Fikriyat ve Eylemlilik Arasında Yeniden Milli Mücadele Hareketi ve Türk Siyasal Hayatına Etkileri*, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2019, s. 197.

¹⁶ Hizbu't Tahrir, Muhammed Takıyüddin en-Nebhâni tarafından Kudüs'te siyasi parti niteliğinde kurulan İslami bir harekettir. Önceleri İhvan-ı Müslimin teşkilatına yakın olan hareket, Hasan el Benna ve Seyyid Kutup gibi İslam düşünürlerini takip etmiştir. Filistin'in kurtuluşu için siyasi ve fikri bir mücadeleyi benimseyen Hizbu't Tahrir, 1953'te Ürdün merkezli kurduğu partide emperyalizm, Siyonizm ve komünizm karşıtı bir program ortaya koymuş, İslam birliğini savunan tezleri ileri sürmüştür. Bu bakımdan halifeliğin yeniden ihya edilerek İslamî bir yönetimi benimseyen hareket, Hz. Muhammed'in metodunu kendine rehber edinmiştir. bkz. Ali Köse, *Hizbü't-Tahriri'l-İslâmî*, TDV İslam Ansiklopedisi, İstanbul, 1998, s. 184-185.

¹⁷ Ancak Edibali ve Argun daha sonra Hizbu't Tahrir düşüncesinden uzaklaşmışlardır. Bkz. Türkmen, *Yeniden Milli Mücadele-1*, a.y.

adıyla anılmasında etkili olan bir isimdir. Hem bir fikir adamı hem de aksiyoner bir lider olan Edibali, gençlik üzerinde etkili olan bir liderdir. Edibali, aynı zamanda bir siyaset adamı olarak 1984 yılında kurduğu İslahatçı Demokrasi Partisi'nin genel başkanlığını yapmış, 19. Dönemde Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne milletvekili olarak girmiştir. 1990'lardan sonra ise kurduğu Millet Partisi'nin genel başkanlığını yapmıştır.¹⁸ Çalışmada esas olarak hareketin dergisinde yayınlanan strateji ve teoriler üzerinde durulacaktır. Buradaki temel referans kaynağı ise *YMM* dergisidir.

Yeniden Milli Mücadelenin Stratejisi

“Milli Mücadelemizin Stratejisi” başlığıyla 25 Ağustos 1970 tarihli *YMM* dergisinin 30. sayısından başlayarak 56. sayıya kadar devam eden yazı dizisi, Türkiye’de uyanan yeni bir Milli Mücadele’nin stratejisinin temelini ortaya koymak amacıyla yazıldığı ifade eder. Bir mücadelenin zaferinin haklı temellere dayanması gerektiği gibi; bu mücadelenin stratejisinin de belirlenmesini zorunlu gören yazı, milletin gayri milli baskılara karşı gösterdiği tepkiyle, inançlı olduğu ancak millete rehberlik edecek kadroların yetersizliği vurgulanmıştır. Düşmanlara galip gelmek için ve ideallerinin hayata geçirilmesi için öncelikle "doğru bir politika" ve "sağlam bir strateji" belirlenmesi gerektiğinin altı çizilmiştir. Bu bakımdan yazı dizileri mücadelenin bu eksikliğini giderme amacıyla yazılmıştır. Milli Mücadelenin Stratejisi üç bölümde ele alınmıştır. İlk bölüm, stratejinin kurulmasında dikkat çekilecek hususlar; ikinci bölüm, kuvvet tahlilleri, son bölümde ise Milli Mücadele’nin stratejisi çizilmeye çalışılmıştır.¹⁹ Emperyalizme karşı milli mücadele stratejisinin temellerini aktaran incelemede emperyalizme karşı başarının ancak doğru bir stratejiye sahip olmakla mümkün olacağı tekrar vurgulanmıştır. Türk milletinin uluslararası güçlerin siyasi, ideolojik, ekonomik ve askeri baskısı altında olduğu ve emperyalizmin çöküşünün ancak milletlerin mücadelesiyle mümkün olacağı, bunun da ancak doğru mücadele ve metotla gerçekleşeceği ileri sürülmüştür.

Milli Mücadele stratejisinde kuvvetlerin tahlili ve muhasebesinde Siyonizm ele alınmıştır. Siyonizm’e bağlı masonluğun gizli, kapalı, kültürel, siyasi ve ekonomik

¹⁸ Eyüp Ensar Demir, “Türk Siyasal Hayatında Yeniden Milli Mücadele Hareketi”, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Kocaeli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2011, s. 54.

¹⁹ *YMM*. S. 30, 25 Ağustos 1970, s. 15.

teşkilatlarının yapısı hakkında bilgiler sunulmuştur.²⁰ Buna göre, siyasi ve ekonomik güce sahip Masonluk, devletlerin politikasında hâkim bir güçtür. Komünizm ise Siyonizm'in silahlı koludur. Siyonizm; faiz, borsa, fuhuş, alkol, moda ve savaş gibi unsurları bünyesinde barındırarak milletlerin sırtından güçlenirken, milli sanayiye yok ederek dışa bağımlılığı artırır. Milletleri kültürel olarak asimile eden Siyonizm, her türlü vasıtayı kullanır.²¹ Uluslararası gizli mason teşkilatları demokrasi, milliyetçilik ve sosyalizm doktrinlerini ya bizzat kurmuş veya istismar etmiştir. Bu teşkilat milletlerin uyanışına engel olmakta ve onları uşak haline getirmektedir. Yahudiler Amerika başta olmak üzere birçok ülkede nüfus sahibidir.²² Komünizm, uluslararası Siyonizm'in geliştirdiği sosyal, siyasal ve ekonomik bir ideolojidir.²³

Stratejide özgür olmayan Müslüman ülkelerde siyasi, mali ve askeri iktidarların komünist partilerde olduğu belirtilerek bu partiler, Slav veya Çin emperyalizmi olarak nitelendirilmiştir. Öte yandan Arap memleketlerinde Türk karşıtlığını ortadan kaldırmak için çaba harcanmasını ve Türk-Arap-İslam kardeşliği için mücadele edilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Arap âlemindeki İslami hareketlerin Hizbut-Tahrir haricindeki yapıların anti-Siyonist olduğu belirtilmekte ve Arap Baas milliyetçilerinin komünist hareketlerinin engellenmesi, ant-komünist neşriyatlarla halkın bilinçlendirilmesi hedeflenmiştir. Orta ve Güney Afrika ülkeleriyle her türlü kültürel, siyasi ve ekonomik bağların güçlendirilmesini zaruri gören Mücadele Stratejisi, buradaki milletleri "İslam" ve "milliyetçilik" hususunda bilinçlendirmek gerektiğini savunmuştur.²⁴ YMM uluslararası stratejisinde sadece Müslüman ülkeleri ele almamış, çok geniş bir coğrafyada etki alanı oluşturacak bir politika öngörmüştür.

Türkiye'de mason faaliyetlerine genişçe yer verildiği yazı dizisinde Türkiye'de 13 ilde mason localarının olduğu ve tahmini olarak 7000 masonun olduğu ve bunların Türkiye'nin sosyal, siyasal ve ekonomik nüfuslarının büyüklüğü ele alınmıştır. İttihat Terakki döneminden beri masonların devlet kademelerine girdiği, cumhuriyet döneminde de

²⁰ YMM. S. 35, 29 Eylül 1970, s. 15.

²¹ YMM. S. 36, 6 Ekim 1970, s. 15.

²² YMM. S. 37, 13 Ekim 1970, s. 15.

²³ YMM. S. 38, 20 Ekim 1970, s. 15.

²⁴ YMM. S. 40, 3 Kasım 1970, s. 15.

bu durumun devam ettiği zikredilmekte, Mustafa Kemal başta olmak üzere, Salih Bozok, Hasan Rıza, dönemin valileri ve hariciyelerin ekserisinin mason olduğu ileri sürülmüştür. Ayrıca CHP'nin kilit noktaları, banka ve Ticaret Odaları'nın masonların elinde olduğunu, Halk evlerinin mason faaliyetleri için en ideal yerler olduğu aktarılmıştır. CHP genel sekterinin mason olduğu vurgulanarak Türkiye Cumhuriyetinin başvekilleri, İsmet İnönü ve Celal Bayar'ın da mason olduğu belirtilmiştir. Şemsettin Günaltay ve Hasan Saka'nın masonluğa yardım ettiği ve Süleyman Demirel'in de mason olduğu ifade edildikten sonra masonluğun Türkiye'deki etkileri ve kurumlardaki varlığı tek tek ele alınmıştır. Yazının devamında Masonluğun hükümet ve parlamentoda büyük güce sahip olduğu, basın ve yayında da *Milliyet*, *Cumhuriyet* ve *Hürriyet* gibi gazetelerin masonluğa hizmet ettiği, Yahudiliğin masonluk aracılığıyla Türkiye'deki milli serveti sömürdükleri aktarılmıştır. Bu etkiden kurtulmak için hayatın her alanında nitelikli insan yetiştirmenin elzem olduğu, masonlardan daha iyi bir stratejiyle mücadele etmek gerektiği vurgulanmıştır.²⁵

Milli Mücadelenin Stratejisinde tahlil edilen, üzerinde sıkça durulan diğer bir konu da Türkiye'deki komünizm hareketidir. Komünist yapılar ve sayıları hakkında istatistik rakamların verildiği inceleme, daha sonra çoğu devlet kurumunun da komünizmin etkisi altında olduğu aktarılmıştır. Komünizmin halk üzerindeki etkisini kırmak için sanat ve ilimlerin bütün türlerinde, milliyetçi fikir ve düşüncenin hâkim olması için gerekli çalışmaların yapılması gerektiği zikredilmiştir.²⁶ Komünistlerin nihai hedefinin din, millet, dini ahlak ve aile yapısını ortadan kaldırmak olduğu bu yönüyle komünizmin uluslararası bir ideoloji ve gayri milli ve din karşıtı bir sistem olduğu belirtilmiştir. Aynı zamanda komünizmin Siyonist maskeli olduğu, işçi ve köylüyü propaganda ile uyuşturduğu ve iktidarları ele geçirmek niyetinde olduğu belirtilmiştir.²⁷ YMM'nin ortaya koyduğu anti-Siyonist ve anti-komünist yapı 1970'li yıllarda neredeyse tüm milliyetçi ve muhafazakâr yapılarda var olan yaklaşımdır. Aynı zamanda Hizbüt-Tahrir hareketinin de stratejisinin aynı doğrultuda olduğu görülmektedir.

Milli Mücadele Stratejisi, Türkiye'deki Hristiyanlaştırma politikası ve misyoner faaliyetlerin milli kültür üzerindeki asimilasyonuna da değinmiştir. Yazı içeriğine göre

²⁵ YMM. S. 43, 24 Kasım 1970, s. 15.

²⁶ YMM. S. 44, 1 Aralık 1970, s. 15.

²⁷ YMM. S. 45-46, Aralık 1970, s. 15.

Batının kültür ve medeniyetini benimseyip milli ve dini yönden kendine yabancılaşmış aydınlar, bu misyonerlerle ortak hareket etmektedir. Batıya hayran aydınlar karşısında, Türk aydınları da milli ve dini kültürün taşıyıcıları olamadıklarından dolayı, kültür cephesinde başarısız olunmuştur. Hristiyanlığın nihai hedefi ise, bütün dünyayı Hristiyanlaştırmaktır. Bunu gerçekleştirmek için ise öncelikle Müslüman toplumların kendi medeniyetlerinden uzaklaştırılması üzerine çalıştıkları ifade edilmiştir.²⁸

Milletlerin kurtuluş hareketlerinde asıl kuvvetin “Türk Milleti”nde olması gerektiği açıklanırken, yedek kuvvetlerin, İslam milletleri, muhtemel kuvvetlerin ise ezilen bütün milletler olduğu ifade edilmiştir. Emperyalizme karşı mücadelede milletlerin harekete geçebilmesi için merkezi bir teşkilata ihtiyaç duyulduğu, bu asıl kuvvetin Türk milletinde olduğu ve öncelikle Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde doğru bir strateji belirlenmesi gerektiği ortaya konulmuştur. Yazının içeriğine göre ideolojik teşkilatlarda Türkiye’de iki ana fikir vardır; bu fikirler sağ ve sol olarak ayrılır. Sağ milli ve dini yönü temsil ederken, “Sol fikir, gayri millî, gayrî İnsanîdir ve milletle çatışma halindedir. Temsilcisi C.H.P. TİP ve Marksist diğer gruplarla birlikte, masonlardır. İsimleri değişik ve karakterleri itibariyle kozmopolit fikirlerle doludurlar.”²⁹ Bundan dolayı sağ teşkilatların bir cephe kurmasını zorunlu gören stratejik mücadelenin hedefi, Siyonizm’in devlet üzerindeki etkilerini yok etmektir. Devlet, ordu, kültür ve ekonomideki bu tesirleri ortadan kaldırmak ilk hedeftir. Milli Mücadele Strateji’sine göre, Türkiye’de emperyalizmle mücadelenin diğer safhası "Milli İnkılap" aşamasıdır. Milli İnkılap, tüm milli güçlerin katılımıyla gerçekleştirilebilir. Yine, milli inkılap özelliğini gösteren kuvvetlerin ittifakı bu mücadeleyi yapmaya imkân sağlayacaktır. Bu milli güçler ancak emperyalizmin tüm boyutlarına ve emperyalizmin beyni olan Siyonizm’e ve onların maşası olan komünizme karşı ve millet gerçeğine bağlı ve İslam’a saygılı olmalıdır.³⁰ Emperyalizm, kapitalizm, komünizm, sosyalizm, materyalizm ve spiritüalizm gibi ideolojiler insan fitratına aykırı rejim veya düşünce tarzları olduğundan bunlara ve tüm tezahürlerine karşı olmak, millet mücadelesine katılmanın ilk şartıdır.³¹ Yeniden Milli Mücadele Hareketinin stratejisi dergide 26 sayı boyunca detaylı olarak ele alınmıştır. Ortaya koyduğu strateji dönemin sosyal, siyasal ve kültürel yapısını aksettirmekte

²⁸ *YMM*. S. 47-48, Aralık 1970, s. 15.

²⁹ *YMM*. S. 51, 19 Ocak 1971, s. 15.

³⁰ *YMM*. S.55, 16 Şubat 1971, s. 15.

³¹ *YMM*. S.56, 23 Şubat 1971, s. 13-15.

ve Soğuk Savaş dönemi muhafazakâr-milliyetçi düşüncenin fikri alt yapısını aksettirmektedir.

İlmi Sağ Doktrini

YMM dergisi “İlmi Sağ” adını verdiği yazı dizisinde bu düşünceyi, siyasi, ahlaki, ekonomik ve kültürel buhranlar hakkında doğru bir teşhis ve doğru çözüm yollarına götürecek tek anahtar olarak belirlemiştir. İlmi Sağ başlığı altında bir alt açıklama olarak kullanılan “Sadece sola karşı bir protesto hareketi değil; bizzat millet ideolojik yapısının ilimleşmesi ve hareketlenmesidir!” açıklamasında geniş bir izahatla “İlmi Sağ” doktrini açıklanmaktadır.

İlmi Sağ doktrinde insan ve toplumsal yapının buhranları incelenirken, insan ve insanın kâinatla olan ilişkisi inceleme konusu edilmiştir. Toplumların da insan gibi yaşam ve ölüm kanunlarına tabi olduğu belirtilmiş bu bağlamda insan ve toplum, üç ana kanunun hâkimiyeti altında ele alınmıştır. Bunlar:

1. Varlığın idamesi.
2. Neslin devamı.
3. İdeolojik yapının tezahürlerine tabi olma.³²

İdeolojik yapı “ferdin iman, düşünce, his ve davranışlarına tesir eden değerlerin bütünü” olarak tarif edilir. Hayatlarını inandıkları ideolojiler için seve seve veren bireyler bunun ispatı olarak gösterilmiştir. Bu izahata göre insanlar, ideolojiler için, biyolojik hayatlarından vaz geçerler. “Hayatdan, hayatın gayesi için vaz geçilir. İslâm tarihinde, ideoloji için hayatlarından vaz geçen milyonlarca insanın temiz hatırası ideolojik yapı kanununun müessiriyetini gösterir.”³³ İlmi Sağ tarifi ilk etapta İslam’ı bir ideolojiye indirgeyerek ele aldığı görülmektedir. Tarife göre İnsan, varlığının devamı münasebetlerle doğan problemlere sahiptir ve bu problemlerin bir çözümü olmalıdır, aksi takdirde buhran doğar. Bu problemler tabu ve ideolojik problemlerdir. İdeolojiler de insanın problemlerine

³² *YMM*, S.6, 10 Mart 1970, s. 2.

³³ *YMM*, S.7, 17 Mart 1970, s. 2.

çare bulmaya yönelirler. İdeolojinin hayat ideolojisi olması için insanı tanıması gerekir. Bu ideoloji, kâinat ve hayat düğümünün çözümü konusunda Hakk'a dayanmalıdır.³⁴ İlmî Sağ düşüncesinde, doktrin ideolojinin çekirdeği, ideoloji ise doktrinin meyvesi olarak aktarılır. Bundan dolayı her ideolojinin dayanağı doktrinlerdir:

“Şu halde ideolojilerin temelleri kendi akideleridir. İdeolojiler de doktrinlerine - akidelerine- göre tasnif edilir. Bu akide ise ya sağdır, ya da sol.. Sağ akide kâinat, hayat ve insan gerçeğini normal tesbit eden bir imanın ve düşüncenin mevzuudur. Sol akide ise kâinat ve hayat hakkında yanlış bir telakkiyi doktrinleştirir.”³⁵

İlmî Sağ doktrini, akidelerin bu şekilde tasnif etmekle, ideolojilerin de sağ ve sol olmak üzere ikiye ayrıldığı sonucuna varır. İnsan düşüncesi, “kâinat ve hayat” mevzuunda doğru cevabı bulamadığı için, akide vehimle kararır ve “sol” olur. İman eksenli Hak'ka dayalı düşünce ise “sağ” akide haline gelir. *YMM* doktrinleri tasnif ederken ilk ölçüt olarak “tevhid”i zikretmiştir. Dolayısıyla sağ doktrin dışındaki tüm ideolojiler “sol akide”dir. Doktrine göre; “sağ” tevhidi; “sol” ise şirki temsil etmektedir. Materyalizm, Allah'ın kudretini ve sıfatlarını maddileştirdiği için sol düşünce ve sol akidedir. Hristiyanlık, insanı ilahlaştırdığından dolayı tevhide muhaliftir ve soldur. Yahudilik ise, yaratılmışı yaratının parçası olarak telakki ettiğinden soldur. Herhangi bir akidenin sağ veya sol olduğunu belirlemek, o akidenin tevhide dayanıp dayanmadığını ortaya koyar. Akidenin dayandığı ikinci prensip ise bilgi kaynaklarıyla alakalıdır. Buradaki ölçüt “Kâinat ve hayat hakkındaki büyük suale verilecek cevaplar” a yöneliktir. Varlığı tahayyül edilemeyen, teşbihe sığmayan, ezeli ve ebedi, varlığını hiç bir varlığa borçlu olmayan Allah inancı tevhid, bunun karşıtı ise şirktir. Kâinat ve hayatı açıklamada sol akide acizdir ve acizyeti bilgi teorisinde de kendini gösterir.³⁶ Kâinatı izahta vahye dayalı düşünce sağ doktrin olarak kabul edilirken, bu vasfı arz etmeyen bütün doktrinler de soldur.³⁷ Bu bakımdan tüm sol doktrinlerin ortak özelliği olarak “kâinat veya hayatın tezahürlerini ilahlaştırmaları”³⁸ yorumu getirilmiştir.

³⁴ *YMM*, S.8, 24 Mart 1970, s. 2.

³⁵ *YMM*, S.9, 31 Mart 1970, s.2.

³⁶ a.y.

³⁷ *YMM*, S.10, 7 Nisan 1970, s. 2.

³⁸ *YMM*, S.12, 21 Nisan 1970, s. 2.

Milletin ideolojik yapı olarak zaafa düşmesi Avrupa menşeli ideolojilerin tezahürleriyle gerçekleştiğini savunan “İlmi Sağ” doktrinine göre, Lale Devri’nden beri başlayan günümüzde de doruğa çıkan, “gayr-i milli ideolojiler” millet hayatını felakete sürüklemiştir. Büyük şehirlerden başlayarak tüm toplumu etkileyen gayr-i milli ideolojilerin sonucu olarak ekonomi, siyaset, fikir ve askeri alanda millilik hızla azalmaktadır. Bu durum, İstiklal Harbi’ni kazanan milletin, ideolojik harbi kaybettiğinin acı bir ifadesidir.³⁹

İlmi Sağ’ı insanın ve milletin yapısına uygun olduğunu⁴⁰ izah eden doktrin, kapitalizmi de sol ideoloji olarak görmüştür. Sol ideolojiler savaflara, kıtlığa ve hastalıklara sebep olan bir ideoloji olarak telakki edilmiş ve Osmanlı’nın tarih sahnesinden silinmesine sebep olan Cihan Harbi de, sol ideolojilerin sömürgeci anlayışlarının sonucuydu.⁴¹ Bu yönüyle sol kavramına yüklenen anlam ile bu ideoloji gayri insani, zalim ve kan dökücü olarak görülmüştür. Buna karşılık, İlmi Sağ’ın dayandığı “İslam İnkılabı”, en kansız bir mücadele örneğidir.⁴² Sol ideolojilere dayalı emperyalist Batı, dünyayı yaşanmaz bir hale getirirken, İslam ise sağı temsil eder ve insanlığın buhranlardan kurtuluşunu vaat eder. Solu temsil eden Firavun iken; tevhidin temsilcileri peygamberler olmuştur. İlmi sağa göre:

“Arabistan’da İslâmın intişarı, sola karşı İslâm ideolojisinin protestosu olmuştur... Fir’avn karşısında, Yahudi hayatı karşısında, Hristiyan ideolojisi karşısında, bugün liberalizm ve komünizm karşısındaki protestonun dayanakları ya sağdır, ya da sağa merhaledir.”⁴³

Tevhid inancına ve Hakk’a uymayan tüm ideolojileri sol olarak niteleyen doktrin, solun tüm hallerini deneyen insanlığın buhranlar ve protestolar sonucu sağın güven veren ideal sistemine döneceklerini savunur. İki vahşi sol ideoloji olarak öne sürdüğü “kapitalizm ve komünizm” bloklarının da tıpkı İslam tarihindeki Bizans ve İran akıbetleri gibi olacağı iddia edilmiştir.⁴⁴ İlmi Sağ, bu buhranların selamet yolunu, sağda olan İslam’da bulmaktadır:

³⁹ YMM, S.14, 5 Mayıs 1970, s. 2.

⁴⁰ YMM, S.15, 12 Mayıs 1970, s. 2.

⁴¹ YMM, S.18, 2 Haziran 1970, s. 2.

⁴² YMM, S.19, 9 Haziran 1970, s. 2.

⁴³ YMM, S.20. 17 Haziran 1970, s. 2.

⁴⁴ YMM, S. 21, 23 Haziran 1970, s. 2.

“İslam'a, göre Kur'an son kitab, Hz. Muhammed insanlığın tek ve son lideridir. İslam, liderliğinde şerik kabul etmez. İslam'ın dışındaki bütün dinler devirlerini tamamlamış ve tarih olmuştur. Hayatın bütün hadiselerini tek bir kitab çözecektir. Bu kitab Kur'an'dır. Kur'an; her türlü tahrif ve sapmadan korunmuş, hiç bir menfi ideoloji ile bulanmamış, beşeriyetin daimi kurtuluş kitabıdır.”⁴⁵

İlmi Sağ doktrini, *YMM* dergisinin ilk sayısından başlayarak aralıksız olarak her sayıda izah edilmiş ve derginin 21. sayısında sona ermiştir. Son sayısında, sol ideolojilerin yapılarından dolayı çökmeye mahkûm olduğunu ileri süren yazı dizisine göre, insanlık son sürat sağ ideolojiye koşacak ve sağcılık insanlığın aradığı en ideal sistem olarak toplumları etkisi altına alacaktır.⁴⁶

İnkılap İlmî

İnkılap İlmî yazı dizisinde kastedilen İslami bir dönüşümdür. Her inkılap hareketinin bir inkılapçı düşünceye dayandığını aktaran “İnkılap İlmî” teorisi, ilk sayıdan başlayarak devam eden yazı dizisinden oluşur. İslamcı, materyalist, nasyonalist düşüncelerin de bir inkılap gerçekleştireceğini savunan doktrine göre İslam, tamamlanmış bir inkılap olup, İslam'dan uzak olan toplumlarda radikal bir değişim gerçekleştirmiş ve toplumu "kâmil" bir konuma getirmiştir. Bu fikriyatta İslam inkılabının nasıl olduğu üzerine tespitler yapılmaya çalışılmıştır. Yapılan bu tespitler ve İslam inkılabının safhaları komünist ve faşist inkılaplar olan Rus, Çin ve Hitler gibi örneklerle kıyaslanarak karşılaştırmalara gidilmiştir.

İnkılap İlmî teorisine göre, siyasi düzen değişse bile, toplumun geleneği, düşüncesi ve akidesi değişmezse bu hareket bir inkılap olamaz. Bu anlamda İslam inkılabı, toplumların karakteristik özelliklerini değiştirmiştir. Bundan hareketle inkılaplar, “tam inkılâplar” ve “eksik inkılaplar” olmak üzere ikiye ayrılır. İnkılabın hedefi olan "nizamı" bir düşünceye dayandıran inkılap düşüncesi de bir akideye (doktrin) bağlıdır. İnkılabın temel hedefi, insan ve topluma verilecek düzendir. Medine İslâm inkılabında kurulan düzen bu hakikati gösterir.

İnkılap İlmî'ne göre, hem model hem de metot olarak inkılaplar ikiye ayrılır:

⁴⁵ *YMM*, S.15, 12 Mayıs 1970, s.2.

⁴⁶ *YMM*, S. 21, 23 Haziran 1970, s.2.

1.Sağ inkılâplar

2.Sol İnkılâplar

Buna göre, Avrupa’da Fransız ihtilalinden beri dünyayı değiştiren tüm inkılaplar sol karakterlidir. “İnsan ve cemaatler nasıl değiştirilebilir?” sorularının inkılapların esas gayesi olduğunu savunan düşünceye göre, insanın değişmesinin temelinde inancının değişmesi düşüncesi yatar. Peygamberin ashabının İslam’dan önceki ve sonraki halleri bu gerçeği açıklar:

“İnsanın değişmesi imanının değişmesine bağlıdır. Hareketli bir insanı uyusuk bir hale getiren iman değişmesi olduğu gibi, Hristiyan bir cemiyeti komünistleştirilen de iman değişmesidir. Her cemiyette İnanç, düşünce ve hareketler cemiyeti temsil eden organlar tarafından izhar edilir. Cemiyetin imanı değişirse, cemiyetin düşüncü, hareketleri ve nizamı da değişir.”⁴⁷

İnkılap İlmi’nde devlet mefhumu üzerinde genel bilgiler sunan yazı, stratejiyi, inkılabı gerçekleştirecek "plan ve sanat" şeklinde aktarır. Dergi, Rus ihtilalini "batıl" bir hareket olarak görmesine rağmen bu ihtilalin stratejisini İslam İnkılabı ile olan benzerlikleri üzerinde durmuştur. Bu durum şu cümlelerle aktarılmıştır:

“Akidelerin cemiyeti ele geçirme savaşı, en büyük ölçüde devleti ele geçirme mücadelesinde bariz bir hal alır. Kültür plânında yapılan mücadele, siyasî safhasında, askerî bir mahiyet de kazanabilir İslâm inkılâb hareketinde Mekke devresinin ilk seneleri bir kültür ve iman savaşıdır. Mekke devrinin son seneleri ve medine devri siyasî mücadeleye, askerî bir vaziyetin karıştığını gösterir. Rus ve Çin ihtilâlleri de aynı kaideyi teyid ederler. İdeolojilerin devleti ele geçirme savaşı, en büyük beşeri kudreti kendi emirlerinde kullanmak ve inkılâbı tamamlamak cehdinden doğar.”⁴⁸

İslam inkılabı kaynaklarını teorik olarak Kur’an ve Sünnette bulan İnkılap İlmi, pratikte ise kaynağın Hz. Muhammed (S.A.S.)’in peygamberliğinin başlangıcından vefatına kadar süren İslami mücadele fikri olduğunu beyan eder. Bu mücadele sadece savaş

⁴⁷ YMM, S. 1, 3 Şubat 1970, s. 15.

⁴⁸ YMM, S. 4, 24 Şubat 1970, s. 15.

meydanıyla sınırlı değildir. İslam inkılabı metodu, çok yönlü bir mücadeledir. Topyekûn mücadele, konu itibariyle, psikolojik, siyasi, ekonomik ve askeri bir mücadele özelliğini taşır. Bu mücadele türlerinden biri başarılı olursa, diğerlerinin kazanılmasına olanak sağlar. İslam İnkılabının psikolojik mücadelenin kazanılmasının üç aşaması vardır;

- 1) İdeolojinin tebliğ edilmesi.
- 2) Karşılaşılan reaksiyonlara imanla karşı koyma ve hedeften şaşmama.
- 3) İman uğrunda her türlü gücü kullanma gayreti.

Ekonomik mücadele de ise, Medine’de Hz. Muhammed’in devleti kurduktan sonra, Mekke’ye karşı abluka siyaseti örnek alınmalıydı. Böylece ekonomik mücadeleyi kazanmış olan İslam devleti psikolojik savaşa girmiştir. Bu durumda "Mekke’ye yapılan İktisadî yardım, ekonomik kuvveti sarsılmış bir belde üzerinde psikolojik tesiri artıran İslâm tebliğinin kudretini yükselten vasıtalarından biri olmuştur." Ekonomik mücadelenin Avrupa’daki yansımaları ve iki Dünya savaşındaki önemine de değinen İnkılap İlmi düşüncesi, siyasi mücadelenin hedefini ise “düşman iktidarının siyasî prestijini yıkmak ve ortadan kaldırmaktır” şeklinde açıklanmıştır.⁴⁹

İslam inkılabını yürütecek teşkilatın ilk safhasını “ashablaşma” olarak niteleyen teori, ashablaşmayı “liderlerden fikri ilk defa kabul eden fertlerin meydana getirdiği küçük birlik” olarak tanımlar. “Bu küçük birlik kendi iman ve ideolojisi uğrunda her türlü fedakârlığı yapmağa hazır, dünyayı değiştirme azim ve gayretiyle doludur.”⁵⁰

İslam İnkılabı hareketinin askeri ve siyasi güçleri ideolojisi emrine aldıktan sonraki aşaması devlet iktidarındır. Mücadele ile büyüyen teşkilat, bu mücadele sonunda zafere kavuşur. Tıpkı Hz. Muhammed (S.A.S.)’in ve küçük topluluk olan ashabının bir dünya teşkilatına dönüşmesi gibi. Kur’an, inkılapçıların iman etmesini ve imanlarını ispatlamalarını emreder. Zafer ancak bu şartların varlığıyla mümkündür. Farklı ayetlerde de “İslâm ideolojisi” ne iman yanında amel, yani bu uğurda “mücadele” tavsiye edilir. Birey, ideolojiye iman etmiş ve bu ideolojiyi yaşıyorsa gerçekten mümindir. Kişi olayları ve

⁴⁹ YMM, S. 5, 3 Mart 1970, s. 15.

⁵⁰ YMM, S. 6, 10 Mart 1970, s. 15.

fikirleri ideolojisine göre ölçüyor ve bunu herkese tebliğ ediyorsa inkılapçıdır. İdeolojisini telkin etmeyen birey onu tam olarak yaşamıyor demektir. Çünkü ideoloji için mücadele tebliğ ile başlar. Mücadele hareketinde inkılap, gerektiği yerde kişiden malını ve canını vermeyi ve imkânlarını ve yeteneklerini ideoloji uğruna kullanmasını ister. Bu anlamda, tebliğ, tartışma, sokak kavgası, gösteri, silahlı hareket gibi örnekler mücadelenin farklı yöntemleri olarak sunulmuştur.

Bu inkılabı inanan ve onu gerçekleştirecek kişilerin her türlü tepkiye ve şiddete rağmen bu mücadeleyi savunacak kişilerden oluşması gerekliliğini izah eden İnkılap ilmine göre, peygamber ve ashabının çektiği zorluklara rağmen mücadeleden geri durmaması en güzel örnektir. İnkılap İlmi teorisi peygamber döneminde yaşanan stratejinin modern dönemdeki Bolşevik devrim ve Hitler'in yöntemiyle benzer olduğunu ileri sürmüştür. Bu yönüyle Lenin, komünist inkılabı inanan ve demokrasiyle komünizmin gelmesini bekleyenlere hakaretler ettiğini, 1905'ten 1917'ye kadar bu uğurda öldürülen komünistlerin, bu "iman" ile öldükleri belirtilmiştir. Aynı durumun Nazi hareketinde şu cümlelerle ifade edilmiştir:

“Nazi doktrinine inananlar, az iman edenler dışarı atıldılar. İnanmadıklarını ifade ettikleri halde, ideoloji uğruna kavgaya gelmeyen, doktrini ailesinde, muhitinde ve her yerde propaganda etmeyen bütün Nazi Partisi mensupları koğuldu Bu şiddet karşısında ancak iman etmiş olanlar kaldı ki işte mücadeleyi bu insanlar yürüttü. Ve Nazi hareketi bir inkılab yapabildi.”⁵¹

Teşkilatlarda disipline önem verilen İnkılap İlmi'nde hareketin lider kadrosunun özellikleri aktararak liderlik hırsı ve öne geçme hastalığı açıklanmıştır.⁵² Yazı içeriğine göre komünist ve Alman Nasyonal Sosyalist hareketlerde inkılabın öncüsü işçi kitlesi iken, 27 Mayıs İhtilali'nin öncü kitlesi ise parti ideolojisi ve siyasi düşünceye sahip üniversite öğrencileridir. İslam İnkılabı Hareketi'ne gelince öncü kitle; toplumun buhranını yürekten hisseden şuurlu ve imanlı mü'minlerdir:

⁵¹ YMM, S. 8, 24 Mart 1970, s. 15.

⁵² YMM, S. 9, 31 Mart 1970, s. 15.

“İslâm inkılâbı Hareketinde mü’minler öncü kitledir. İnkılâbı ashabın yanında büyük bir güçle müdafaa etmişlerdir. Mekke’de ashab içerisinde büyük tüccardan insanlar olduğu gibi, kölelikten yeni kurtulmuş insanlar; Mekke aristokrasisine mensup memurlar, o zamanki devlet iktidarına iştirak etmiş bir takım büyükler de vardı. Mekke’de Hz. Muhammed (S.A.S.) in hareketi ne bir işçi hareketidir, ne de bir aristokrat hareketi. Hz. Muhammed (S.A.S.) in hareketi bir zümre hareketi değildir. İslâm inkılâbı Hareketi bu yönden benzerlerinden ayrılır. İslâm inkılâbı Hareketinin öncü kitlesi fakir, zengin, münevver, ümmî, köylü, işçi, şehirli gibi değişik vasıflan olan ve fakat cemiyetin buhranı ve sebeplerini hisseden, bilen, İslâm siyasi liderliğinin öncülüğünde hareket eden, ideolojiyi benimseyen ve mücadelesini yapan insanlardır. Bu insanlar buhranı derinden hisseden, tazyikini duyan insanlardır.”⁵³

İnkılapçı hareketlerde itaatin önemine vurgu yapılarak liderin kararına muhalefet edilmez. Sadece merkezi otoriteye kendi fikirlerini bildirme hakkı vardır. Alınan kararlar kişinin fikrine uymasa bile tatbik edilmesi istenir. Disiplin meselesi içinde olan itaat konusu tüm teşkilatlarda aynı şekilde uygulanması beklenir⁵⁴ ve hareketin lideri; “siyasî, askerî, fikrî ekonomik ve dinî bir mahiyette olan liderlik” vasfına sahip olması gerektiği belirtilir. Gerek modern ideolojilerdeki liderler gerekse de İslam İnkılabındaki peygamber de bu vasıflara sahiptir. Bu bağlamda Hz. Muhammed (S.A.S.) fikri bir lider olduğu kadar hem bir devlet başkanı, hem dini bir önder; hem de savaşta bir ordu kumandanıdır.⁵⁵ Bu vasıflardan dolayı bir liderinde çok yönlü bir niteliğinin olması gerektiği vurgulanmıştır.

İnkılap ilmi düşüncesi sonraki sayılarında kitleleşme üzerine kurulu stratejilerini sıralamıştır. Benimsenecek metot yetişmiş kadroların propaganda ile inkılabı gerçekleştirmesi üzerinedir. Bu şekilde elde edilecek siyasi, kültürel ve psikolojik kazanımlar ile fiili mücadele başlayacaktır. Grev, gösteri ve mitingler ile önemli bir safha tamamlanacak ve son olarak inkılap gerçekleşecektir.⁵⁶ İnkılabın mücadele metodu ve taktiklerinin aktarıldığı yazı dizisinde İslam İnkılabı düşüncesi, peygamberin hayatı ve modern ideolojilerle kıyaslanması dikkat çekicidir. Dergide 29 sayı boyunca ele alınan

⁵³ *YMM*, S. 12, 21 Nisan 1970, s. 15.

⁵⁴ *YMM*, S. 15, 12 Mayıs, s. 15.

⁵⁵ *YMM*, S. 16, 19 Mayıs 1970, s. 15.

⁵⁶ *YMM*, S. 29, 18 Ağustos 1970, s.15.

İnkılap İلمي, inkılabı gerçekleştirecek kadroların yetişmesini önemli mevkilere gelmesini amaçlamaktadır. Böylece Milli Mücadele'nin eksik kalan tarafı tamamlanmış olacaktır. İslami bir inkılap ve İslami kavramlarla aktarılan teoride millilik de göze çarpmaktadır. Nitekim 12 Mart 1971 Askeri Muhtırası'ndan sonra bu durum daha fazla ön planda olacaktır. Bundan dolayı muhtıra sonrası "Millet Hayatını Tehlikede Gören Ordu, Milli Varlığı Korumak İçin Harekete Geçmiştir"⁵⁷ manşeti atılarak ordu desteklenmiştir. Derginin sonraki sayısında "Büyük Türk Milletine" adlı bir başyazı kaleme alınmış ve "Milli Ordu'nun müdahalesi, asker içindeki solcuların tasfiyesi ve muhtıranın "anti-komünist", "milli" ve "vatansever" bir mahiyet taşıdığı savunulmuştur.⁵⁸ Zaten sonraki yıllarda yukarıda da değinildiği gibi hareket, milli ve ulusalcı bir çizgiye doğru kayacaktır.

Sonuç

Yeniden Milli Mücadele hareketi, milli ve İslami bir dünya görüşünü savunan, Türk siyasal hayatında sağ karakterli bir oluşumdur. Hareket, anti Siyonist, antikomünist ve antikapitalist bir söylem geliştirerek, dönemin sağ-muhafazakâr cenahın karakteristik özelliğini göstermektedir. 1967'de Konya, Afyon ve İstanbul merkezli teşkilatlanmış hareket, hem fikri alanda hem de meydanlarda etkin bir varlık göstermiş, genç kitleler üzerinde etkili olmuştur. Hareketin asıl hedefinin yetiştirilen insanları teşkilatlandırmak ve ülkeyi yönetecek seviye getirmektir. Böylece nitelikli bireyler Milli Mücadele'nin eksik kalan fikri savaşını tamamlayacak, milli bir anlayış ortaya koyacaktır. Bu fikirler kurulan teşkilatın temel politikası olmuştur. Ancak, kısa süre sonra legal yapı olan Mücadele Birliği kapatılmıştır. Hareket Yeniden Milli Mücadele ismiyle 1970'lerin ortalarına kadar devam etmiş, sonrasında dağılma sürecine girmiştir. Hareketin dağılması, liderin şahsına, hareketin fikri olarak farklı mecralara kaymasına veya misyonunu yitirmesi gibi sebeplere bağlanmıştır.

Hareketin sözcüsü konumunda olan *Yeniden Milli Mücadele* dergisi, bir ekol ve mektep olarak hareketin stratejisini, fikri ve ideolojik sözcülüğünü yapmıştır. Bu bağlamda İلمي Sağ, İnkılap İلمي gibi kavramlar, hareketin stratejisini belirleyen ve kuramsal teorik çerçevesini çizen metinlerdir. YYM, stratejisini belirlerken sadece Türkiye sınırları için

⁵⁷ YMM, S.59, 16 Mart, 1971, s. 4.

⁵⁸ YMM, S. 60, 23 Mart 1971, s. 3.

değil, tüm İslam dünyasını hatta tüm dünyayı kuşatan bir politika belirlemiştir. Bu doğrultuda ezilen milletlerin ve İslam milletlerinin kurtarıcısının Türk milleti olduğu ortaya konularak emperyalizm başta olmak üzere tüm düşman ideolojilerle yapılacak mücadelede merkezi teşkilatın Türkiye olduğu belirtilmiştir. Stratejide taraflar sağ ve sol olarak iki kutba ayrılmış, tüm İslam dışı unsurlar sol olarak görülmüştür. İman eksenli Hak'ka dayalı düşünce ise "sağ akide" şeklinde tarif edilmiştir. Kavramlar tanımlanırken dönemin sosyal ve politik atmosferi içinde İslam dini bir ideolojiye indirgenerek diğer ideolojilerle kıyaslanmış, sağın tevhidî; solun ise şirki temsil ettiği ileri sürülmüştür. Dergide, daha da ileri gidilerek sağın, insanın ontolojisiyle uyumlu olduğu, solun ise insanı buhrana soktuğu iddia edilmiştir. Derginin soldan kastı ise İslam dışındaki tüm dinler ve ideolojiler idi. Aynı zamanda dergide "Allaha ve millete güvenen" sağcıların "milletin öz evlatları" olduğu ifade edilerek, sağın ve sağcıların "öz"/"hakiki", solun ise "üvey"/"sahte" olduğuna sıklıkla vurgu yapılmıştır

YMM, İlmi Sağ tabiriyle kavramsallaştırdığı teorisinde, iman ile küfür, tevhit ile şirk eksenli bir yorum getirmiştir. Böylece sağ-sol kavramlarını akide konusu düzleminde ele almıştır ve strateji bu akide/doktrine göre şekillenecektir. Nihayetinde İnkılap İlmi teorisinde hedeflenen İslam İnkılabı gerçekleştirilecektir. YMM, İslam inkılabını yürütecek teşkilatın birbirine çok güçlü bağlarla bağlı bir birlik ve lidere itaat gerektirecek bir yöntem ortaya koymuştur. Başarıya ulaşacak bu birlikten, ölümü göze alacak bir fedakârlık ve mücadele istenmiştir. Nitelikli bir eğitim sürecinden geçen bu kadrolar siyasi ve askeri alanda etkin olacaktır. İnkılap İlmi teorisi, büyüyen teşkilatın doğru kanalize edilmesinde ve İslam İnkılabının gerçekleşmesinde yöntem ve teknikler ortaya koymaktadır. Bu strateji tamamen peygamberin nebevi hareket metodu örnek alınarak ortaya konulmuş, modern dönemdeki modern ideolojiler ve rejimlerle kıyaslanarak sunulmuştur. Ortaya koyduğu strateji dönemin sosyal, siyasal ve kültürel yapısını aksettirmekte ve Soğuk Savaş dönemi muhafazakâr-milliyetçi düşüncenin fikri alt yapısını aksettirmektedir.

KAYNAKÇA

Araba, Fatma Betül, Yeniden Milli Mücadele ve Din, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2009.

Aydın, Mustafa, “Bir Milli İslamcılık Serüveni: Mücadelecilik”, Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce, İslamcılık, C.6, İletişim Yay., 2. Baskı, İstanbul 2005, s. 452-454.

Demir, Eyüp Ensar, “Türk Siyasal Hayatında Yeniden Milli Mücadele Hareketi”, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Kocaeli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2011.

Köse, Ali, Hizbü’t-Tahrîrî’l-İslâmî, TDV İslam Ansiklopedisi, İstanbul, 1998, s. 184-185.

Küçükköy, İrfan, Bir Uyanışın Anatomisi Mücadele Birliği, Alagöz Matbaa, Konya, 2005.

Selçuk Ekin Kadir, “Mücadele Birliği 1964-1980 İdeoloji ve Örgüt”, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2018.

Selçuk, Ekin Kadir, Mücadeleciler: Mücadele Birliği (1964-1980), İletişim Yayınları, İstanbul, 2018.

Şentürk, Hulusi, Türkiye’de İslami Oluşumlar ve Siyaset, Çıra Yayınları, İstanbul, 2015.

Taşgetiren, Ahmet, “Mücadele Birliği Dağılırken Çok Acı Çektik”, Star, 06.07.2013. <https://www.star.com.tr/pazar/mucadele-birligi-dagilirken-cok-aci-cektik-haber-769268/>, (Erişim Tarihi: 13.07.2019).

Toker, Metin, Solda ve Sağda Vuruşanlar, Akis Yayınları, Ankara, 1971.

Türkmen, Hamza, Mücadele Birliği -İslami Uyanışın Saptırılma Serüveni, Haksöz Dergisi Sayı: 171 - Haziran 2005. <https://www.haksozhaber.net/okul/mucadele-birligi-islami-uyanisin-saptirilma-seruveni-4355yy.htm>. (Erişim Tarihi: 02.05.2021).

Türkmen, Hamza, “İslami Uyanış Süreci, Yeniden Milli Mücadele 1”, Haksöz Dergisi, S. 39. 1994. <https://www.haksozhaber.net/okul/yeniden-milli-mucadele-1-659yy.htm>. (Erişim Tarihi: 02.05.2021).

Türkmen, Hamza, “İslami Uyanış Süreci, Yeniden Milli Mücadele 2”, Haksöz Dergisi, S. 40. 1994. <https://www.haksozhaber.net/okul/yeniden-milli-mucadele-2-679yy.htm>. (Erişim Tarihi: 02.05.2021).

Yalçın, Abdullah Kutalmış, Fikriyat ve Eylemlilik Arasında Yeniden Millî Mücadele Hareketi ve Türk Siyasal Hayatına Etkileri, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2019.

YMM, S. 1, 3 Şubat 1970.

YMM, S. 4, 24 Şubat 1970.

YMM, S. 5, 3 Mart 1970.

YMM, S. 6, 10 Mart 1970.

YMM, S.7, 17 Mart 1970.

YMM, S. 8, 24 Mart 1970.

YMM, S. 9, s. 31 Mart 1970.

YMM, S.10, 7 Nisan 1970.

YMM, S. 11, 14 Nisan 1970.

YMM, S. 12, 21 Nisan 1970.

YMM, S.14, 5 Mayıs 1970.

YMM, S.15, 12 Mayıs 1970.

YMM, S. 16, 19 Mayıs 1970.

YMM, S.18, 2 Haziran 1970.

YMM, S.19, 9 Haziran 1970.

YMM, S.20. 17 Haziran 1970.

YMM, S. 21, 23 Haziran 1970.

YMM, S. 29, 18 Ağustos 1970.

YMM. S. 30, 25 Ağustos 1970.

YMM. S. 35, 29 Eylül 1970.

YMM. S. 36, 6 Ekim 1970.

YMM. S. 37, 13 Ekim 1970.

YMM. S. 38, 20 Ekim 1970.

YMM. S. 40, 3 Kasım 1970.

YMM. S. 43, 24 Kasım1970.

YMM. S. 44, 1 Aralık 1970.

YMM. S. 45-46, Aralık 1970.

YMM. S. 47-48, Aralık 1970.

YMM. S. 51, 19 Ocak 1971.

YMM. S.55, Şubat 1971.

YMM. S.56, 23 Şubat 1971.

YMM, S.59, 16 Mart, 1971.

YMM, S. 60, 23 Mart 1971.

Ayyıldız, E. (2003) “İbrahim Abdulkadir el-Mâzinî”. Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, TDV Yayınları, 28/197.

Dâğır, Y. E. (1956). Masâdiru'd-Dirâsâti'l-Edebiyye. Beyrut: Mektebetu's-Şarkıyye.

Dayf, Ş. (1992). el-Edebu'l-'Arabiyyu'l-Mu'âsır fî Mısr. Kâhire: Dâru'l- Me'ârif, 10. Baskı.

Ebu's-Şebab, V. (1988). el-Kadîm ve'l-Cedîd fî's-Şi'ri'l-'Arabiyyi'l-Hadîs. Beyrut: Dâru'n-Nahdati'l-'Arabiyye.

Er, R. (2012). Çağdaş Arap Edebiyatı Seçkisi. Ankara: Vadi Yayınları.

Fâhûrî, H. (1986). el-Câmi' fî Târîhî'l-Edebi'l-'Arabî. Beyrut: Dâru'l-Cîl.

Fâhûrî, H. (1991). el-Mû'cez fî'l-Edebi'l-'Arabî ve Târîhih. Beyrut: Dâru'l-Cîl, 2. Baskı.

Kabbiş, A. (1994). Târîhu's-Şi'ri'l-'Arabiyyi'l-Hadîs. Beyrut: Dâru'l-Cîl.

Keser, Âdem. İbrahim Abdulkâdir el-Mâzinî'nin Sunduku'd Dünya Adlı Eserindeki Hikayelerin Teknik ve Tematik Açından incelenmesi. Erzurum: Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2015.

Mâzinî, İ. A. (2009). Dîvânu İbrahim 'Abdulkâdir el-Mâzinî el-A'mâlu's-Şi'riyyetu'l-Kâmile. thk. Neş'et el-Masrî. Kâhire: Mektebetu Cezîreti'l-Verd.

Mâzinî, İ. A. (2012) fi't-Tarîk. Kâhire: Muessesetu Hindâvî.

Sekket, H. - Jones, M. (1980). A'lâmu'l-Edebi'l-Mu'âsır fî Mısr. Kâhire: Dâru'l-Kutubi'l-Mısrıyye.

Ürün, A. K. (2015). Modern Arap Edebiyatı. Konya: Çizgi Kitabevi.

Yalar, M. (2003). Modern Arap Şiiri: Kavram-Kaynak-Yapı. Bursa: Arasta Yayınları.

Zor, S. (2017). Dîvân Grubu'nun Modern Arap Edebiyatındaki Yeri. Bursa: Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.